

Bied alle jongeren de kans op sport en spel in hun eigen buurt

In december 2020 erkende minister-president Rutte tijdens de persconferentie de zware tijd waar jongeren doorheen gingen en werd er invulling gegeven aan een plan met extra budget voor activiteiten. De initiatiefnemers van de Winter/Summer Games, de Johan Cruyff Foundation, Krajicek Foundation en Sociaal Werk Nederland, hebben hiervoor de krachten gebundeld: lokale buurt(sport)- en sociaalwerkorganisaties kregen de kans om extra sport- en spelactiviteiten in de wijk te organiseren, en met succes: ruim 9.000 activiteiten op 2.400 locaties werden afgelopen jaar georganiseerd, waarbij ruim 210.000 jongeren bereikt zijn.

Door de aanpak via jongerenwerk en buurtorganisaties kon invulling gegeven worden aan lokale behoeften en wensen. Waarbij ook zichtbaar werd dat nieuwe partijen, naast de usual suspects, actief werden met sport en spel in de buurt en hiermee nieuwe doelgroepen aanspraken. Er werden jongeren bereikt voor wie sport en spel vaak niet bereikbaar zijn. De Winter/Summer Games maakte mogelijk dat er meer kon worden georganiseerd.

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat grotere groepen mensen in Nederland meer gaan sporten en bewegen, om zo bewegingsarmoede te voorkomen en te bestrijden en te zorgen voor een gezondere en sportievere samenleving in de toekomst?

Het “ongeorganiseerd sporten” in de buitenruimte is de afgelopen jaren exponentieel toegenomen. Het was een onmisbaar element tijdens corona in de afgelopen twee jaar. Daarnaast is het voor jeugd en volwassenen dé manier om toch in beweging te komen, wanneer vanwege sociaal en/of economische redenen de weg naar de vaste structuren (clubs, sportverenigingen) niet gevonden wordt. Dit gebeurt vaak in (aandacht)wijken waar beweegarmoede bovengemiddeld hoog is.

De buurtsportcoaches en jongerenwerkers die sport als middel gebruiken voor deze kwetsbare doelgroepen zijn een onmisbare keten om beweegarmoede te bestrijden. Zij bieden creatieve vormen en structuren om te sporten en nemen daarmee drempels weg. Daar waar verenigingen en scholen niet altijd succesvol zijn. Met behulp van andere rolmodellen werken zij zo aan een gezondere en sportievere samenleving.

¹ Mulier instituut. Sport- en beweggedrag van kinderen en jongeren naar sociaaleconomisch milieu ↗

Jongeren van ouders met een laag opleidingsniveau en met lage gezinsinkomens sporten minder. Bij jongeren (12-17 jaar) is eenzelfde verband niet alleen te zien bij sporten, maar ook bij bewegen: jongeren met lage gezinsinkomens voldoen minder vaak aan de beweegrichtlijnen dan jongeren met hoge gezinsinkomens.¹

Hoe groot is het probleem dat er te weinig gesport en bewogen wordt?

Sinds de coronacrisis ervaart de helft van de jongeren psychische gezondheidsproblemen en zegt een meerderheid zich eenzamer te voelen.² 75% van de jongeren is tijdens de coronapandemie minder gaan bewegen, terwijl 4 op de 5 jongeren al te weinig bewoog.

Corona is niet de oorzaak, maar een katalysator geweest voor problemen die er allang waren.

Sport betekent ook verbinding en contact, perspectief (en preventie). Juist voor kwetsbare jongeren: de crisis heeft de ongelijkheid én de problemen die al speelden in kwetsbare wijken vergroot. Het ontbreekt daar veelal vanuit thuis aan aandacht, ruimte en financiële middelen en bovendien aan sterke opvoeders en

positieve rolmodellen - in een buurt die vaak onveilig is en een hoog gehalte aan sociale risico's kent. Kwetsbare jongeren waren de afgelopen tijd minder in beeld bij hulpverleners en leerkrachten door het sluiten van de scholen en beperken van fysiek contact. Door de maatregelen is bovendien een groot deel van het sociale leven lange tijd weggevallen, terwijl juist jongeren interacties met leeftijdsgenoten hard nodig hebben voor hun ontwikkeling.

Corona is niet de oorzaak, maar een katalysator geweest voor problemen die er allang waren. De crisis heeft aangetoond hoe groot de kansenongelijkheid in de samenleving is, terwijl tegelijkertijd zichtbaar geworden is hoe belangrijk sport, recreatie en cultuur zijn als middel van verbinding en ontmoeting.

^{2, 3} Nji. Het belang van sporten in groepsverband – Voor jeugd en jongvolwassenen ⁷

Jongeren zijn vooral het sociale aspect van de sport gaan missen:

- samen sporten
- contact met anderen en plezier met elkaar. ³

Het is een breed en groot probleem als sport, bewegen en ontmoeten niet of slecht toegankelijk is voor mensen in het algemeen, maar jongeren in het bijzonder.

Sport en spel zijn dan ook het perfecte middel om jongeren uit kwetsbare wijken op een positieve manier te betrekken en ontmoetingen te faciliteren: óók voor de ontmoeting met eventuele rolmodellen, hulpverleners in de buurt. De straat, dat

plein, die sportactiviteit is immers ook een vindplaats van jongeren die vastlopen thuis. En een middel om perspectief te bieden aan een groep voor wie spel en plezier niet vanzelfsprekend is. Bovendien heeft het een preventieve functie, door de veiligheid en sociale controle in de buurt te bestendigen en met jongeren in contact te komen.

Het is een breed en groot probleem als sport, bewegen en ontmoeten niet of slecht toegankelijk is voor mensen in het algemeen, maar jongeren in het bijzonder.

'Door Summer Games heb ik nieuwe vrienden en vriendinnen in de wijk gekregen. En ik ben afgevallen meneer.'

Deelnemer Summer Games

Op welke wijze kunnen we sport en bewegen inzetten ten gunste van het bestrijden van bewegingsarmoede?

Door sport en spel toegankelijk te maken voor iedereen, in de wijk.

Het kabinet en gemeenten hechten veel waarde aan ‘directe gesprekken met jongeren’ om hen zo de kans te geven mee te praten. Is het daarbij mogelijk om óók de jongeren uit achterstandswijken te bereiken die normaal niet gehoord worden, terwijl 90% dit juist graag wil? ⁴ De praktijk laat zien dat het al jaren niet goed lukt deze jongeren te bereiken en mee te laten doen. Tenzij je in hun buurt werkt: een lokale aanpak hierin is essentieel en kan niet zonder de inzet van jongerenwerk en buurtsportcoaches, met rolmodellen die in staat zijn jongeren te inspireren en een positieve ervaring te bieden, meer dan enkel de focus op het negatieve en de problemen waar zij mee te maken hebben.

Hiervoor is geen nieuwe aanpak of loket benodigd: de initiatiefnemers van de Winter/Summer Games, partijen met decennia ervaring, een netwerk in de buurt en gestoeld op gevestigde infrastructuur, hebben bewezen dat er op effectieve wijze in korte tijd invulling aan gegeven

kan worden. Wij opereren onafhankelijk en lokale beleidsprioriteiten spelen geen rol in de aanvraag en toekenning. Hierdoor komt het budget simpel en snel op de juiste plek terecht. Jongeren mee laten denken over hun behoeften en wensen staat daarin voor de Winter/Summer Games centraal: lokale buurtorganisaties doen zelf de aanvraag met de inspraak van jongeren: 90% van de activiteiten is georganiseerd in samenspraak met jongeren. En dit heeft zich vertaald in succes. Door jongeren mee te laten meepraten, doen ze ook mee. De basis ligt er: nu is er herkenning nodig om dit succesvolle initiatief een duurzaam vervolg te geven.

⁴ Motivaction (2020), Flitspeiling jongereninspraak en coronamaatregelen, en I&O Research (2021), Wat verwachten jongeren van de democratie? En begrijpen jongeren en bestuurders elkaar?

Wat zou er op de korte, middellange en lange termijn moeten gebeuren om mensen in Nederland (op verschillende plekken) meer te laten sporten en in beweging te brengen?

Er moet structureel meer geld vrijgemaakt worden voor de inzet van buurtsportcoaches en jongerenwerkers. Zij zetten sport als middel in voor kwetsbare doel-

groepen en zijn een onmisbare keten om beweegarmoede te bestrijden. Zij dragen op deze wijze bij aan een gezondere en sportieve samenleving.

Winter/Summer Games: van uniek succes naar structurele basis

Met de Winter/Summer Games zijn we in staat gesteld om op korte termijn het budget daar in te zetten waar dit nodig was: ervaren jongerenwerk- en buurtsportorganisaties konden daarmee 6x meer activiteiten organiseren dan normaal. Zij bereikten met een uitgebreidere programmering meer (nieuwe) jongeren dan normaal.

Maar dit is niet genoeg: de initiatiefnemers van de Winter/Summer Games doen daarom het aanbod én de oproep om deze impact niet eenmalig te laten zijn,

maar te waarborgen voor de toekomst. Wij kunnen niet wachten om door te gaan met de basis die nu is gelegd. Wij staan klaar om voor korte en middellange termijn voort te bouwen op de successen van de Winter/Summer Games.

Op deze wijze wordt de positieve impact van de ongeorganiseerde sport die gestoeld is op de inzet van jongerenwerk en buurtsportcoaches zichtbaar, zodat ook op langere termijn de budgetten op de juiste plek ingezet worden.

Namens de initiatiefnemers van de Winter/Summer Games

**Krajicek
Foundation**

Richard Krajicek
oprichter

Jan Hamming
bestuursvoorzitter

Gerlinde van Raalte
directeur

**Johan Cruyff
Foundation**

Pim Berendsen
voorzitter

Michael van Praag
bestuurslid

Niels Meijer
directeur

**Sociaal Werk
Nederland**

Eric Lemstra
voorzitter

Lex Staal
directeur

